

V. Списък на целите за опазване на околната среда, включително случаите, при които се налага изключения – басейн на река Доспат

5. Определяне на целите за повърхностните води в басейна на река Доспат

Повърхностните води за басейна на река Доспат са разпределени в следните две категории: “река” и “езеро”. В зависимост от категорията е заложена и съответната цел, към която се стремим.

Екологичните цели за повърхностните води са :

1. Достигане на добро екологично състояние и добро химично състояние на повърхностните водни тела;
2. Достигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните изкуствени водни тела;
3. Достигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните силно модифицирани водни тела (СМВТ);
4. Предотвратяване влошаването на състоянието на повърхностните водни тела;
5. Прекратяване на зауставания на приоритетни и опасни вещества в повърхностните води.

Целта за повърхностните води е не само постигането на добро състояние, но и недопускане влошаване на съществуващото състояние. При положение, че екологичното състояние на водното тяло към момента се оценява като “високо”, то не трябва да се влошава до “добро” в бъдеще.

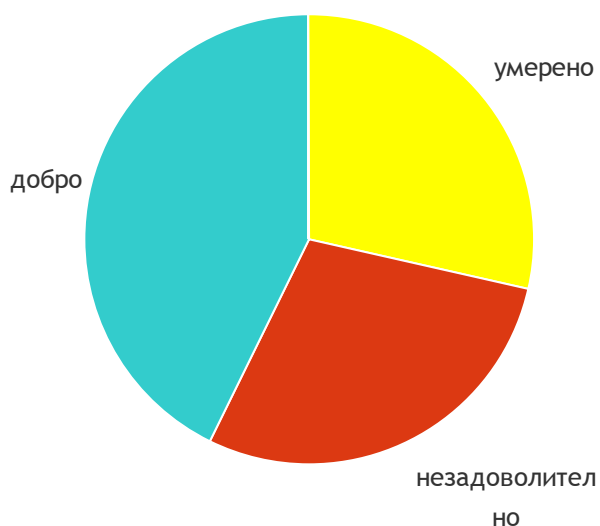
Екологичното състояние и екологичният потенциал съдържат три елемента: **биологични, химични и физични** (или физикохимични) и **хидроморфоложки**. Общото екологично състояние се определя от най - ниската стойност на биологичните, химичните и хидроморфоложките елементи за качество.

В резултат на извършения анализ на антропогенното въздействие и натиск и оценката на риска на водните тела, за които съществува риск да не достигнат целите за опазване на околната среда (Раздел II) са определени както следва:

- ***Басейн на река Доспат - повърхностни водни тела приравнени към категория „река“:***

За поречие река Доспат са определени общо 7 броя повърхностни водни тела приравнени към категория „река”, в следните състояния:

добро	умерено	незадоволително
3	2	2

Няма водни тела определени в лошо състояние за поречие Доспат.

По отношение на 4 броя водни тела, които са определени в състояние по – ниско от добро ще целим достигане на доброто им състояние, съгласно определените в Раздел II параметри, включени като елементи в класификационните системи за химично и екологично състояние. Например за водно тяло класифицирано в недобро състояние в резултат на значими хидроморфологични въздействия ще се цели достигане на добро състояние, по отношение на специфичния елемент за качество.

Целите за определените водни тела в добро състояние са насочени към поддържане на добро екологично и добро химично състояние, в съответствие с нормите заложили в съответните класификационни системи за определянето им (посочени в Раздел II). За тези водни тела не се допуска влошаване на параметрите до стойности, включени в класове по-ниски от добро състояние (т.е. недопускане на умерено, незадоволително и лошо състояние).

Целите за повърхностните водни тела категория „река” и приравнени към категория „река” са представени подробно в Таблица 5.1.

Таблица 5.1. Екологични цели за повърхностни водни тела категория „река” и приравнени към категория „река” – басейн на река Доспат

№	Код EU_CD	Описание на водното тяло	Химично състояние	Хидроморфологично състояние	Екологично състояние	Обща оценка на състоянието	Екологични цели за химично състояние	Екологични цели за хидроморфологично състояние	Екологични цели за екологично състояние	Обща екологична цел
1	BG4DO900R116	Река Доспат от изворите до язовир Доспат.	добро състояние	добро състояние	много добро състояние	добро състояние	поддържане стойностите за добро състояние по химия	поддържане на добро състояние по елементите за хидроморфологичното качество	поддържане стойностите за много добър екологичен статус	поддържане на добро състояние
2	BG4DO900R117	ЯЗОВИР ДОСПАТ	добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал	СМВТ поддържане стойностите за добър потенциал по химия	СМВТ поддържане на добър потенциал по елементите за хидроморфологичното качество	СМВТ поддържане на стойностите за добър екологичен потенциал	СМВТ поддържане на добър потенциал
3	BG4DO135R118	Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница.	незадоволително състояние	незадоволително състояние	незадоволително състояние	незадоволително състояние	достигане на добро състояние по нитритен азот	достигане добро състояние по елементите за хидроморфологичното състояние - да се осигури минимално допустимия екологичен отток	достигане стойностите за добър екологичен потенциал EQR 0.7 – 0.8	достигане на добро състояние по нитритен азот; EQR 0.7 – 0.8
4	BG4DO600R119	Група - ЯЗОВИР ШИРОКА ПОЛЯНА, ЯЗОВИР БЛАТОТО	добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал	добър потенциал	СМВТ поддържане стойностите за добър потенциал по химия	СМВТ поддържане на добър потенциал по елементите за хидроморфологичното качество	СМВТ поддържане на стойностите за добър екологичен потенциал	СМВТ поддържане на добър потенциал

№	Код EU_CD	Описание на водното тяло	Химично състояние	Хидроморфологично състояние	Екологично състояние	Обща оценка на състоянието	Екологични цели за химично състояние	Екологични цели за хидроморфологично състояние	Екологични цели за екологично състояние	Обща екологична цел
5	BG4DO600R120	Река Сърнена река с левия си приток Керелова река от изворите до вливането ѝ в река Доспат.	добро състояние	незадоволително състояние	добро състояние	незадоволително състояние	поддържане стойностите за добро състояние по химия	достигане добро състояние по елементите за хидроморфологичното състояние - да се осигури минимално допустимия екологичен отток	поддържане стойностите за добър екологичен статус	достигане на добро състояние
6	BG4DO135R121	Река Осинска от изворите до вливането ѝ в река Доспат.	няма данни	умерено състояние	добро състояние	умерено състояние	поддържане стойностите за добро състояние по химия - проучвателен мониторинг	достигане добро състояние по елементите за хидроморфологичното състояние - да се осигури минимално допустимия екологичен отток	поддържане стойностите за добър екологичен статус	достигане на добро състояние
7	BG4DO600R122	Река Жижовска от изворите до вливането ѝ в река Доспат.	няма данни	добро състояние	умерено състояние	умерено състояние	поддържане стойностите за добро състояние по химия – проучвателен мониторинг	поддържане добро състояние по елементите за хидроморфологичното качество	достигане стойностите за добър екологичен потенциал EQR 0.7 – 0.8	достигане на добро състояние по EQR 0.7 – 0.8

Легенда	
	водно тяло в много добро състояние
	водно тяло в добро състояние
	водно тяло в умерено състояние

№	Код EU_CD	Описание на водното тяло	Химично състояние	Хидроморфологично състояние	Екологично състояние	Обща оценка на състоянието	Екологични цели за химично състояние	Екологични цели за хидроморфологично състояние	Екологични цели за екологично състояние	Обща екологична цел
		водно тяло в незадоволително състояние								
		водно тяло в лошо състояние								
		силно модифицирано водно тяло (СМВТ)								

- **Басейн на река Доспат – повърхностни силномодифицирани водни тела (СМБТ) категория «река» и приравнени към категория „река“:**

За поречие Доспат са определени 2 броя повърхностни СМБТ, приравнени към категория „река“, както е посочено в Раздел I, от които:

- 2 броя с добър потенциал;

Оценка на повърхностните силномодифицирани водни тела (СМБТ) категория «река» и приравнени към категория “река”:

BG4DO900R117 Язовир Доспат

Обща оценка на СМБТ – добър потенциал, определен от добър химичен, добър хидроморфологичен и добър екологичен потенциал.

BG4DO600R119 Група - Язовир Широка Поляна, Язовир Блатото

Обща оценка на СМБТ – добър потенциал, определен от добър химичен, добър хидроморфологичен и добър екологичен потенциал.

- **Басейн на река Доспат - повърхностните водни тела категория „езеро”– естествено**

Повърхностните водни тела категория „езеро”, са групи от естествени езера определени в много добро екологично състояние. За поречието на река Доспат не е идентифицирана такава категория повърхностни водни тела.

- **Басейн на река Доспат – повърхностни силномодифицирани водни тела (СМБТ) категория „езеро“:**

Целите заложи за повърхностните силномодифицирани водни тела категория „езеро” са поддържане на добър екологичен потенциал за тела определени с добър потенциал, както и достигане на добър екологичен потенциал за онези водни тела, които са определени с по – нисък от добър потенциал.

За поречие Доспат не са определени повърхностни СМБТ категория „езеро”, както е посочено в Раздел I.

5.1. Изключения от целите за повърхностните водни тела (включително карти с изключения на целите за 2015 г) за басейна на река Доспат

За поречието на река Доспат са определени 2 броя повърхностни водни тела категория „река”, които не биха могли да достигнат целите за добро състояние до 2015 г., поради упражняване на значим натиск и въздействие. За тези водни тела технически и икономически е нецелесъобразно достигането на целите за добро състояние в този срок. Поради тази причина за същите, се налага дерогация във времето. Повърхностните водни тела с времева дерогация са:

BG4DO135R118 Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от незадоволително химично, незадоволително хидроморфологично и незадоволително екологично състояние.

BG4DO600R120 Река Сърнена река с левия си приток Керелова река от изворите до вливането ѝ в река Доспат:

Обща оценка на повърхностното водно тяло - незадоволително състояние, определена от добро химично, незадоволително хидроморфологично и добро екологично състояние.

Телата, за които се налагат изключения (посочени по-горе) са подробно описани в Таблица 5.1. и показани на карта 5.1.

Гореописаните 2 броя водни тела имат крайна обща оценка – незадоволително състояние. Достигането на стойностите за добро екологично, добро химично състояние и добро хидроморфологично състояние в рамките на шест годишния цикъл на Плана за управление (до 2015 г.) е рисково, тоест достигане на посочената цел за всяко едно от тези тела би могла да не се осъществи. Съгласно ЕРДВ при положение, че е възможно непостигане на целите до 2015 г. се прилага дерогация, в случая времева. Отлагане във времето се налага и поради факта, че е необходимо преминаването на тези водни тела през повече от една степен за достигане на добро състояние:

- първа степен: лошо – незадоволително;
- втора степен: незадоволително – умерено;
- трета степен: умерено – добро.

Горецитираните водни тела биха достигнали умерено състояние в рамките на шест годишния цикъл на Плана за управление, но не биха могли да достигнат заложената цел за добро състояние. Тази констатация е подкрепена от икономическия анализ и обосновка на програмите от мерки в рамките на шест-годишния период на Плана за управление.

Като обобщение на всичко казано до тук, за 2 броя повърхностни водни тела в поречието на река Доспат се предвижда дерогация във времето до 2021г. за изпълнение на поставените цели.

Карта 5.1 Изключения от целите за повърхностните водни тела в басейна на река Доспат

5.2 Определяне на целите за подземните водни тела за басейна на река Доспат

За поречие Доспат са определени 6 броя подземни водни тела, всички те са в добро химично и добро количествено състояние, съгласно Раздел II.

Целите заложи за подземните водни тела са поддържане на добро химично и добро количествено състояние. По отношение на химичното състояние целта е ненадвишаване на стандартите за качество за всички параметри, заложи в Наредба №1/10.10.2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води. По отношение на количественото състояние целта е черпенето от подземното водно тяло да не превишава определените експлоатационни ресурси, съгласно Заповед № РД-05-30/09.07.2009г. на Директора на БДЗБР - Благоевград.

Целите за подземните води са представени в Таблица 5.3

Таблица 5.3.Определяне на целите на подземните водни тела за басейна на река Доспат

№	Код на водното тяло	Резултати от мониторинг	Резултати от мониторинг	Оценка на количественото състояние	Оценка на химично състояние	Екологична цел
1	BG4G000QNPg010 Порови води в кватернер-неоген-палеоген - Доспат -	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Добро	Добро	Поддържане на доброто състояние
2	BG4G00000Pg038 Порови води в палеогенски седиментен комплекс	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Добро	Добро	Поддържане на доброто състояние
3	BG4G00000C2020 Пукнатинни води в Барутин-буйновски интрузив, Долнодряновски плутон	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Добро	Добро	Поддържане на доброто състояние
4	BG4G000PzC2021 Пукнатинни води в Южнобългарски гранити, Калински плутон	Няма превишения на концентрациите на замърсители	Данните от измерванията са недостатъчни за проследяване на тенденции и изготвяне на заключения за количественото	Добро	Добро	Поддържане на доброто състояние

№	Код на водното тяло	Резултати от мониторинг	Резултати от мониторинг	Оценка на количественото състояние	Оценка на химично състояние	Екологична цел
			състояние на ПВТ			
5	BG4G000PtPz026 Пукнатинни води в Западно-родопски метаморфити - гнайси, шисти, мрамори, амфиболити	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Добро	Добро	Поддържане на доброто състояние
6	BG4G0000Pt1030 Карстови води в Сатовчански карстов басейн	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Няма пунктове за мониторинг - не се докладва	Добро	Добро	Поддържане на доброто състояние

5.2.1 Изключения от целите за подземните водни тела за басейна на река Доспат

Не се предвиждат изключения от целите за подземните водни тела идентифицирани в поречие Доспат.

5.3. Цели на зони за защита на водите за басейна на река Доспат

В Европейското законодателство съществуват и други нормативни документи, на база на които част водното тяло е определено като защитена територия. Именно за определена част от дадено водно тяло е необходимо да се определят допълнителни цели или така наречените „цели за защитени територии“. В такъв случай освен посочените по-горе цели, към които трябва да се стремим, е необходимо да се спазват и заложените цели за защитените територии, предвидени в националното и/или европейското законодателството или нормативния акт по силата на който дадена територия е обявена като защитена. В този смисъл концепцията за добро екологично състояние според ЕРДВ включва и определени числени ограничения от други нормативни документи, според които водното тяло е определено като защитена територия, следвателно целта е спазване на праговите стойности, заложили в съответния административен акт. Тези нормативни документи са разгледани подробно в Раздел III на Плана за управление, там са посочени и административните актове, според които, защитената територия е определена като такава.

- Зоните за защита на питейни води

Целта на тези зони е да се предотврати влошаване качеството и количеството на добиваната вода в съответният участък от водно тяло. Зоните за защита на водите, включват съответното водно тяло /повърхностно или подземно/, съоръженията за добив на вода и санитарно-охранителните зони, учредени около водоизточниците. Основната задача на ПУРБ е да регламентира дейностите, които могат да се извършват в пояси I, II и III на СОЗ, като по този начин гарантира, че дейностите няма да доведат до негативни последици за водоизточника.

- Цели на зони за защита на повърхностни води предназначени за питейно – битово водоснабдяване:

За онези участъци от водните тела, които попадат в зони за защита на водите – СОЗ /повърхностни води/, задължително приемат регламентираните стойности на показателите в Наредба №12/18.06.2002 за качествените изисквания към повърхностните води предназначени за питейно – битово водоснабдяване.

- Цели на зони за защита за подземни води предназначени за питейно – битово водоснабдяване:

Онези участъци от водните тела, попадащи в зони за защита на водите – СОЗ /подземни води/, задължително приемат условията, заложи в Наредба №9/16.03.2001 за качеството на водата предназначена за питейно – битови цели.

В Приложението в Таблица 3.4 от Раздел III са представени определените със заповеди на Министъра на Околната среда и водите и/или Директора на БД ЗБР – Благоевград, санитарно – охранителни зони за поречието на река Доспат.

Виж Приложение Таблица 3.4 от Раздел III:

- **Зони за защита на стопанско значими биологични водни видове:**

За поречието на река Доспат не са обявени зони за защита на стопанско значими водни видове и не са определени съответните цели за тях.

- **Зони за къпане**

За поречието на река Доспат не са учредени зони за къпане и съответно не са заложи определени конкретни цели.

- **Чувствителни зони**

Съгласно Заповед №РД-970/28.07.2003г в поречие Доспат не са определени чувствителни зони и няма заложи цели.

- **Уязвими зони**

В Република България тези зони са определени със Заповед № РД-795/10.08.2004г. на Министъра на околната среда и водите. За поречието на река Доспат, към момента, няма определени уязвими зони по горе цитираната заповед и съответно не са заложени цели.

- **Зони за опазване на водни биологични видове. Натура 2000.**

За поречие Доспат, са определени зони за опазване на водни биологични видове с цел опазване на местообитанията им, при които поддръжката или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за опазването им. За тези територии и зони се определят специфични изисквания към състоянието на водите, които трябва да се постигат и/или поддържат, поради характера на защитената територия или биологичното разнообразие. Опазването на водите в защитените територии има предимство пред другите дейности в тях.

В Таблица 5.4. и Таблица 5.5. - са представени определени зони по Натура 2000 със съответните цели за водните тела попадащи в тях.

Таблица 5.4.– Защитени зони за опазване на дивите птици, поречие река Доспат

Директива за птиците			Водно тяло в ЗБР (код)	Обща оценка на състоянието	Обща екологична цел
	КОД	ИМЕ			
1.	BG0002063	Западни Родопи	BG4ME600R108	незадоволително	достигане на добро състояние, защита на птиците свързани с водите

Таблица 5.5. – Защитени зони за опазване на местообитанията, поречие река Доспат

Директива за местообитанията			Водно тяло в ЗБР (код)	Обща оценка на състоянието	Обща екологична цел
	КОД	Наименование на ЗТ			
1.	BG0001030	Родопи - Западни	BG4ME900R015	добро	поддържане на добро състояние, защита на местообитанията свързани с водите
			BG4ME135R016	незадоволително	достигане на добро състояние, защита на местообитанията свързани с водите
			BG4ME135R109	умерено	достигане на добро състояние, защита на местообитанията свързани с водите
			BG4ME600R108	незадоволително	достигане на добро състояние, защита на местообитанията свързани с водите
			BG4ME600R098	умерено	достигане на добро състояние, защита на местообитанията свързани с водите